

ження і освоєння найбільш численної типологічної групи історичних об'єктів, які представляють велику частину міський спадщини.

Ключові слова: архітектурна спадщина, пам'ятка, регіональні особливості, збереження спадщини, консервація, реставрація, адаптація, реабілітація.

Aldohdar Hammouda Nahid, Cherkasova K.T. RESEARCH METHODOLOGY FOR THE PRESERVATION AND RESTORATION OF ARCHITECTURAL AND ARCHAEOLOGICAL HERITAGE OF PALESTINE ON THE EXAMPLE OF GAZA. Ways to preserve the architectural and archaeological heritage of Palestine, based on the experience of international cooperation in the field of cultural heritage protection, reflected in the modern regulatory documents having the character of universal principles. The process of preserving the monument includes the steps of performing the identification, assessment, research and conservation of the monument taking into account the adaptation of the object to the modern socio-cultural and economic conditions of the region. The historical cities of Palestine are among the most significant in terms of the historical and cultural potential of world heritage sites belonging to ancient archaeological cultures. Preservation experience the most significant sites of Palestine such as the Al-Aqsa Mosque, the Dome of

the Rock, the Church of the Holy Sepulchre and others are presented in sufficient detail in literary sources. The research problem is considered for example Gaza city, in which the objects of cultural heritage of the XVI - beginning of the XX centuries significant in historical and cultural value. Opposed to the objects of modern architecture of XX - beginning of XXI centuries, in many have lost the organic form and content characteristic of traditional architecture. The article substantiates the methodology preservation of the architectural and archaeological heritage in relation to the current situation of Gaza city. The research problem in cause study many factors determining the causes of the destruction of monuments: natural, physical (the impact of the environment on the state of the monuments), technological (Failure to comply with proper restoration techniques), the organizational-legal and others. The experimental part of the practical research on the preservation of historic residential buildings in Gaza city aims to identify conservation methods and development of the most numerous typological group of historical objects, which represent most of the urban heritage.

Keywords: architectural heritage, monument, regional characteristics, heritage preservation, conservation, restoration, adaptation, rehabilitation.

DOI: 10.29295/2311-7257-2019-95-1-12-18

УДК 72.012; 001.8; 725.51

Булах І.В.

*Київський національний університет будівництва і архітектури
(Повітрофлотський просп., 31, Київ, 03680, Україна;
e-mail: irabulakh81@gmail.com; orcid.org/0000-0002-3264-2505)*

МІСТОБУДІВНА СИСТЕМА ДИТЯЧИХ ЛІКУВАЛЬНИХ КОМПЛЕКСІВ

У статті розглядаються наукові дослідження, спрямовані на вивчення та різнобічного розкриття аспектів проектування та розвитку містобудівних систем, а також вітчизняні законодавчі документи та нормативи, які стосуються проблематики питання архітектурно-містобудівного проектування закладів охорони здоров'я. На цій основі запропоновано визначення "система дитячих лікувальних комплексів", її складових елементів, окреслено їх місце в системі охорони здоров'я та в загальній містобудівній системі. Актуальність теми дослідження пов'язана з реформою охорони здоров'я, яка зараз активно набирає обертів на теренах нашої країни. Реформаторські процеси, нажаль, не ґрунтуються на необхідних та сучасних фахових дослідженнях з боку архітектурно-містобудівних науковців і питання системної архітектурно-містобудівної організації закладів охорони здоров'я України залишаються відкритими на потребуючими вирішення.

Ключові слова: архітектурно-містобудівна система, система охорони здоров'я, наукові дослідження, заклади охорони здоров'я, лікувальні комплекси, мережа.

Вступ. Реформування і якісне оновлення сфери охорони здоров'я України, безумовно, повинно стимулювати переосмислення і модернізацію архітектурно-містобудівної організації закладів надання медичної допомоги населенню нашої держави. Існуюча матеріально-технічна база, яка у своїй більшості складається з будівель побудованих у 50–80 рр. минулого сторіччя, нажаль, не в змозі відповідати і задовольняти сучасним потребам, можливостям, прагненням та очікуванням суспільства та уряду щодо якості, ефективності, економічності, продуктивності та ін. показників здоров'я нації. Зношеність (фізична, матеріальна, психологічна та душевна) та застарілість об'єктів охорони здоров'я очевидна як на містобудівному рівні організації, так і на архітектурному (об'ємно-просторовому, формоутворюючому, планувальному, функціональному та ін.). Розпочинаючи спробу пошуку нових форм архітектурно-містобудівної організації будівель та комплексів медичного призначення, перш за все необхідно розглянути поставлену задачу у комплексному системному ракурсі, який дасть можливість врахування всіх факторів та чинників впливу, дозволить намітити подальші потенційні та перспективні шляхи дослідження.

Матеріали і методи досліджень. Сукупність питань динаміки містобудівного розвитку системи дитячих лікувальних комплексів, формування відповідних пропозицій щодо розміщення лікувальних комплексів в структурі міського середовища, забезпечення своєчасної доступності дітей до якісної медичної допомоги всіх рівнів (первинного, вторинного та третинного), особливості функціонально-планувальної організації територій медичних закладів потребують об'єднання та взаємного узгодження на фундаментальній основі, якою може слугувати системний дослідницький підхід. Зазначений науковий підхід дозволяє розглянути містобудівну мережу профілактично-лікувальних дитячих комплексів, як одну з ключових підсистем загальної містобудівної системи сучасних міст України, з можливістю виявлення по-

тенціалу ефективних зв'язків між її складовими елементами. Також системний підхід стає в нагоді у визначенні засобів і механізмів удосконалення існуючої мережі закладів охорони здоров'я.

Результати дослідження. Проблеми дослідження містобудівних систем різнобічно розкриті в наукових роботах вчених сучасної української архітектурно-містобудівної школи, серед яких необхідно відмітити дослідження В.О. Тімохіна, Г.І. Лаврика, М.М. Дьоміна, Ю.М. Білоконя, В.М. Вадімова, М.М. Габреля, І.О. Фомина та ін., які на основі загальної теорії систем у власних дослідженнях розкрили аспекти просторово-планувального формоутворення, вивчали динаміку розвитку різних складових елементів містобудівного середовища, особливості контролю, регулювання, моделювання та управління розвитком міст і агломерацій, запропоновуючи оптимізацію їх складу та структури [1–15].

Згідно положень Закону України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" до мережі закладів охорони здоров'я відноситься "сукупність закладів охорони здоров'я, що забезпечують потреби населення у медичному обслуговуванні на відповідній території" [16, роз. 1, ст. 3]. "Мережа державних і комунальних закладів охорони здоров'я формується з урахуванням потреб населення у медичному обслуговуванні, необхідності забезпечення належної якості такого обслуговування, своєчасності, доступності для громадян, ефективного використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Існуюча мережа таких закладів не може бути скорочена" [16, роз. 3, ст. 16]. Слід відзначити, що в цьому Законі, а також в інших нормативно-законодавчих документах відсутнє визначення "система закладів охорони здоров'я", яке, на нашу думку, охоплює і об'єднує: заклади охорони здоров'я екстреної, первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої), паліативної та реабілітаційної медичної допомоги; науково-дослідницькі, науково-навчальні установи медичного профілю; науково-виробничі та лабораторно-експериме-

нтальні підприємства медичної сфери, державні і місцеві органи управління охороною здоров'я та самоврядування в медичній сфері.

З метою встановлення визначень системи закладів охорони здоров'я та системи дитячих лікувальних комплексів, уточнення понять "мережа закладів охорони здоров'я" та "мережа дитячих закладів охорони здоров'я", а також інших понять, необхідних автору для проведення дослідження, в роботі проведено аналіз встановлених науковцями визначень, понять, термінів, що стосуються об'єкта дослідження. Сьогодні, в межах розвитку загальної теорії систем, одночасно існує низка альтернативних визначень та понять "система", які кожним дослідником використовуються залежно від наукового контексту, галузі знань та цілей дослідження: для одних науковців система – це те що, відноситься до об'єкту дослідження, для других – це процес (проекування, управління, організація), для інших – це різноманіття структур побудови. На відміну від понять "множина" та "сукупність", поняття системи перш за все передбачає упорядкованість, цілісність, наявність закономірностей побудови, функціонування і розвитку [17]. Система (грець. *συστήμα* "ціле, складене з частин; з'єднання") – безліч елементів, що знаходяться у відносинах і зв'язках один з одним, утворюючи при цьому певну цілісність, єдність [18]. Система – множина взаємопов'язаних елементів, що утворюють єдине ціле, взаємодіють із середовищем та між собою і мають спільну мету [19].

В.О. Тімохін в дослідженні "Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування" приходять висновку, що: "Містобудівна система – складний об'єкт, в середовищі якого в процесах генезисних перетворень взаємодіють досконалі й оптимально адаптовані містобудівні форми, містобудівна діяльність, їх еволюція й еволюційна динаміка... Містобудівні форми – просторово-часові і територіальні планувальні утворення, що виявляються в зрості міської тканини, у змінах міських каркасів, еволюції урбанізованих ландшафтів і розвиненості урбанізованої оболонки" [1, с. 488].

З.Н. Яргіна визначила, що об'єктами містобудівного дослідження та проектування виступають різноманітні територіальні утворення, які характеризуються схожими і спільними рисами просторової організації, а також підпорядкованим і узгодженим розташуванням складових елементів зі сталими територіальними зв'язками. Такий науково-проектний підхід надає містобудівним об'єктам ознак цілісності та певної автономності, дозволяючи сприймати їх як містобудівні системи. Отже за ствердженням З.Н. Яргіної, містобудівна система – це "совокупность пространственно организованных и взаимосвязанных материальных элементов – технических освоенных территорий, зданий и сооружений, дорог и инженерных коммуникаций, совместно с природными компонентами, формирующими среду общественной жизнедеятельности на разных территориальных уровнях" [20, с. 21]. При цьому З.Н. Яргіна вважає, що мережа – це складовий і невід'ємний елемент містобудівної цілісності: "... сеть – группа объектов точечного или линейного характера, упорядоченно размещенная на рассматриваемой территории (сеть учреждений культурно-бытового обслуживания, транспортная сеть и т.д.)..." [20]. Отже мережа закладів охорони здоров'я складає одну із підсистем цілісності містобудівних утворень.

За думкою Л.П. Панової, під системою розуміється організована на основі певного внутрішнього принципу спільність або цілісність, в якій складові елементи взаємозалежні один від одного, виступаючи відносно оточуючого середовища та інших систем як одне ціле [21].

В.П. Мироненко запропонував наступне визначення: "Система – совокупность элементов, определенным образом связанных между собой и образующих некоторую целостность. Система характеризуется целостностью, структурностью, взаимозависимостью системы и среды, иерархичностью, множественностью описаний". При цьому громадське обслуговування населення, розглянуте як системна цілісність, отримало наступне визначення: "...упорядоченная совокупность учреждений и

предприятий, обеспечивающих предоставление населению услуг и товаров и располагающихся в зданиях, сооружениях и на специально оборудованных территориях" [22, с.54].

М.М. Дьомін, у дослідженні "Управление развитием градостроительных систем", визначив: "предметом градостроительного исследования и проектирования в действительности является не "техническая" система, как материальная среда процессов жизнедеятельности общества и производственно-технологических процессов, а социально-экономическая, территориально-производственная и демоэкологическая система "население-среда-деятельность" [11, с. 10–11]. При цьому однією з основних підсистем загальної містобудівної системи людського поселення, М.М. Дьомін визначив систему закладів охорони здоров'я, в якій згруповано мережі лікарень, диспансерів, амбулаторій та поліклінік, пологових будинків, молочних кухонь, дитячих будинків, санаторно-курортних закладів та медичних закладів.

В.В. Русін в дисертації "Формування мережі і типів лікувально-профілактичних закладів в сучасних соціальних умовах великого міста (на прикладі м. Полтави)" дав визначення мережі медичного обслуговування населення, як складної ієрархічної структури, що включає територіально, функціонально і організаційно взаємно поєдані та взаємно підпорядковані об'єкти охорони здоров'я. З урахуванням існуючого досвіду нашої країни і державних систем охорони здоров'я в інших країнах, в перспективі мережа лікувально-профілактичних закладів, за думкою В.В. Русіна, буде представлена системою амбулаторно-поліклінічних і стаціонарних закладів, орієнтованих на надання невідкладної і планової медичної допомоги населенню [23].

В інших, розглянутих інформаційних та літературних джерелах, спостерігалось відсутність спроби визначення зазначених понять. У вивчених дисертаційних дослідженнях за спеціальністю 191 «архітектура та містобудування» також не встановлено поняття системи та мережі дитячих лікува-

льних комплексів. В результаті аналізу зазначених наукових робіт автором пропонується сформулювати наступне визначення об'єкта дослідження: *система дитячих лікувальних комплексів* – це ієрархічно підпорядкована сукупність будівель та споруд охорони здоров'я з відокремленими земельними територіальними ділянками дитячих лікувальних закладів, об'єднаних в лікувальні комплекси, кластери, територіальні госпітальні округи, функціонально і планувально пов'язані між собою з урахуванням зон впливу, розміщених у визначених структурних елементах житлової зони (житлової групи, мікрорайону, житлового району, міста, регіону) з метою забезпечення первинного, вторинного та третинного рівнів надання медичної допомоги дитячому населенню. Система дитячих лікувальних комплексів складається з наступних підсистем: матеріальних та ідеальних медичних архітектурно-містобудівних ресурсів. Підсистема матеріальних ресурсів включає будівлі профілактичних, діагностичних, лікувальних, реабілітаційних, паліативних закладів, їх територій, будівлі інших медичних установ, органів управління та контролю охороною здоров'я, їх елементів, компонентів та об'єднань, обладнань, джерел фінансування. Підсистема ідеальних ресурсів включає медичні стандарти, цілі і цінності охорони здоров'я, зокрема дитячої верстви нашої держави.

Висновки. Одним з важливих аспектів покращення якості медичного обслуговування дитячої верстви населення України, приведення її у відповідність до сучасних світових медичних стандартів є впровадження нових містобудівних рішень у подальшому розвитку системи і мереж дитячих лікувальних закладів (первинного, вторинного, третинного рівнів надання медичної допомоги), а також утворення на їх основі дитячих лікувальних комплексів [24–34]. Мережі дитячих лікувальних закладів є підсистемою зазначеної вище системи матеріальних (архітектурних) медичних ресурсів. Елементами цієї підсистеми є об'єкти містобудування, а саме будівлі та ділянки дитячих профілактичних, амбула-

торних, лікувальних, реабілітаційних, паліативних та санаторно-оздоровчих закладів. Означені елементи містобудівної системи – мінімальна одиниця у складі системної цілісності, яка покликана виконувати в неї власну певну функціональну роль. Загальна система дитячих лікувальних комплексів створюється на основі підбору цілеспрямованих, взаємодіючих компонентів та складових елементів. Складовими елементами зазначеної системи виступають компоненти цілісності при обраному способі розділення відповідних функцій. Окремі складові елементи в свою чергу можуть виступати підсистемами обраної системи.

Перспективи подальших досліджень полягають у пошуку та визначенні провідних принципів і методів архітектурно-містобудівного і просторово-часового обґрунтування динаміки розвитку організації системи дитячих лікувальних комплексів, а також у виявленні відповідних методологічних аспектів нормативно-містобудівного регулювання системи дитячих лікувальних комплексів.

Подяки. Висловлюю вдячність за підтримку теми дослідження науковому консультанту завідувачу кафедри дизайну архітектурного середовища КНУБА, д. арх., професору Тимохину В.О., а також окрему подяку за обговорення результатів, критику і підтримку д. арх., професору Шебек Н.М., д. арх., професору Ковальському Л.М. та д. арх., професору Ковальській Г.Л.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Тимохін В. О. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування. Київ: КНУБА, 2008. - 629 с.
2. Тимохін В. О. Гармонічність еволюційної динаміки самоорганізації містобудівних систем: дис. ... д-ра архітектури: 18.00.01 / КНУБА. Київ, 2003. - 484 с.
3. Тимохін В. А. Территориальный рост и планировочное развитие города. Киев: Будівельник. 1989. - 104 с.
4. Тимохін В. О. Основи містобудування: навчальний посібник. Київ: ІЗМН. 1996. - 197 с.

5. Лаврик Г. И., Тимохин В. А. Методы структурно-функционального анализа и оптимизации планировки города на ранних стадиях проектирования. Технические средства архитектурного проектирования. Киев, 1980. - С. 13-18.
6. Тимохін В. О. Містобудування та урбанізація: містоустрій і містопристрій. Досвід та перспективи розвитку міст України. Київ: Діпромісто, 2015. № 25. - С. 94-107.
7. Білоконь Ю. М. Еволюційні тенденції в теорії та методології регіонального планування: автореф. дис. ... д-ра архітектури: 18.00.04 / КНУБА. Київ, 2003. - 36 с.
8. Вадімов В. М. Методологічні основи еколого-містобудівного освоєння прирічкових урбанізованих територій (в умовах України): дис. ... д-ра архітектури: 18.00.01 / ПНУБА. Полтава, 2002. - 400 с.
9. Габрель М. М. Просторова організація містобудівних систем. Київ: А.С.С., 2004. - 400 с.
10. Демин Н. М. Управление развитием региональных градостроительных систем: (на опыте Украинской ССР): автореф. дис. ... д-ра архитектуры: 18.00.04 / Москва, 1987. - 53с.
11. Демин Н. М. Управление развитием градостроительных систем. Киев: Будівельник, 1991. - 184 с.
12. Демин Н. М. Городские агломерации в контексте исследования феномена форм и систем расселения. Градостроительство и территориальное планирование. 2012. - № 45. - Ч. 1. - С. 3-15.
13. Лаврик Г. И. Методологические проблемы исследования архитектурных систем: автореф. дис. ... д-ра архитектуры: 18.00.01 / ЦНИИ теории и истории архитектуры. Москва, 1979. - 37 с.
14. Фомін І. О. Основи теорії містобудування. Київ: Наукова думка, 1997. - 190 с.
15. Фомин И. А. Город в системе населенных мест. Киев: Будівельник, 1986. - 111 с.
16. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України зі змінами та редакцією від 10.06.2018. Відомості Верховної Ради України. - 1993. - № 4. - С. 19.
17. Волкова В. Н., Денисов А. А. Теория систем и системный анализ: учебник для академического бакалаврата. Москва: Юрайт, 2014. - 616 с.
18. Большой Российский энциклопедический словарь. Москва: БРЭ, 2003. - 1437 с.

19. Перегудов Ф. И., Тарасенко Ф. П. Введение в системный анализ. Москва: Высшая школа, 1989. - 280 с.
20. Яргина З. Н. Градостроительный анализ. Москва: Стройиздат, 1984. - 224 с.
21. Панова Л. П. Теорія систем і архітектура: лекції для студентів 5 курсу денної форми навчання, напряму 6.060102 "Архітектура", спец. 6.120100 "Містобудування". Харків: ХНАМГ, 2007. - 175 с.
22. Мироненко В. П. Архитектура, дизайн, эргономика: иллюстрированный терминологический словарь-справочник. Белгород: БГТУ, 2009. - 403 с.
23. Русін В. В. Формування мережі і типів лікувально-профілактичних закладів в сучасних соціальних умовах великого міста (на прикладі м. Полтави): автореф. дис. ...канд. архітектури: 18.00.01 / ХНУБА. Харків, 2001. - 18 с.
24. Булах І. В. Аналіз наукових досліджень в аспекті архітектурно-містобудівного проектування закладів охорони здоров'я. Науковий вісник будівництва. Харків, 2018. - Т. 93. - № 3. - С. 29-36.
25. Булах І. В. Передумови художньо-естетичного формування архітектурного середовища лікувальних закладів. // Науковий вісник будівництва. Харків, 2018. - Т. 94. - №4. - С.9-14.
26. Булах І. В. Проблемне поле завдань реорганізації мережі дитячих лікувальних закладів України. Містобудування та територіальне планування. Київ, 2017. - № 63. - С. 45-51.
27. Булах І. В. Передумови реорганізації мережі дитячих лікувальних закладів України. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ, 2017. - № 47. - С. 444-450.
28. Булах І. В. Ландшафт і вода, як основа сучасних світових тенденцій в проектуванні медичних закладів. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ, 2016. - №46. - С. 392-396.
29. Булах І. В. Сучасний закордонний досвід проектування енергоефективних лікарень (досвід Сінгапура). Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ, 2018. - №50. - С. 332-440.
30. Bulakh I. The main trends in organization of architectural environment of medical institutions. Web of Scholar. Warszawa, 2018. - № 5 (23). - Vol. 1. - С. 59-62.
31. Bulakh I.V. Analysis of scientific research in the field of architectural and urban designing of children healing institutions. Colloquium-journal. Warszawa, 2018. № 10 (21). - Vol. 7. С. 5-8.
32. Bulakh I.V. Influence of environmental factor on projecting health care in Ukraine. Colloquium-journal. Warszawa, 2018. - № 13 (24). - Vol. 1. - С. 9-11.
33. Булах І. В. Архітектурно-містобудівна мережа закладів охорони здоров'я Києва. Інтернаука. 2018. Київ, № 14 (54). - С. 11-13.
34. Булах І. В. Центр реабілітації і релаксації для учасників бойових дій. Проблеми теорії та історії архітектури України. Одеса, 2018. - №18. - С. 207-13.

Bulakh I. V. URBAN PLANNING SYSTEM OF CHILDREN'S MEDICAL COMPLEXES.

The article deals with scientific research aimed at studying and diversifying the aspects of designing and developing urban planning systems, as well as domestic legal documents and regulations relating to the problems of architectural and urban planning of healthcare institutions. On this basis, the definition of a "system of children's medical complexes", its constituent elements is proposed, their place in the health care system and in the general urban planning system is determined. The system of children's medical complexes is a hierarchically subordinate set of health care buildings with separate land territorial areas of children's medical institutions combined into medical complexes, clusters, territorial hospital districts, functionally and planningly interconnected, taking into account influence zones located in certain structural elements of the residential zone (residential groups, neighborhood, residential area, city, region) to ensure primary, secondary and tertiary levels of medical What help to the children's population. The relevance of the research topic is related to health care reform, which is now actively gaining momentum in our country. The reform processes, unfortunately, are not based on the necessary and modern professional research from the part of architectural and town planning scientists and the issues of the system architectural and town planning organization of healthcare institutions in Ukraine remain open and needy solutions.

Key words: architectural and town planning system, health care system, scientific research, healthcare institutions, medical complexes, network.

Булах И. В. ГРАДОСТРОИТЕЛЬНАЯ СИСТЕМА ДЕТСКИХ ЛЕЧЕБНЫХ КОМПЛЕКСОВ. В статье рассматриваются научные исследования, направленные на изучение и

разностороннее раскрытие аспектов проектирования и развития градостроительных систем, а также отечественные законодательные документы и нормативы, касающиеся проблематики архитектурно-градостроительного проектирования учреждений здравоохранения. На этой основе предложено определение "система детских лечебных комплексов", ее составляющих элементов, определено их место в системе здравоохранения и в общей градостроительной системе. Система детских лечебных комплексов – иерархически подчиненная совокупность зданий здравоохранения с отдельными земельными территориальными участками детских лечебных учреждений, объединенных в лечебные комплексы, кластеры, территориальные госпитальные округа, функционально и планировочно связанные между собой с учетом зон

влияния, размещенных в определенных структурных элементах жилой зоны (жилой группы, микрорайона, жилого района, города, региона) с целью обеспечения первичного, вторичного и третичного уровней оказания медицинской помощи детскому населению. Актуальность темы исследования связана с реформой здравоохранения, которая сейчас активно набирает обороты в нашей стране. Реформаторские процессы, к сожалению, не основываются на необходимых и современных профессиональных исследованиях со стороны архитектурно-градостроительных ученых и вопросы системной архитектурно-градостроительной организации учреждений здравоохранения Украины остаются открытыми и нуждающимися решения.

Ключевые слова: архитектурно-градостроительная система, система здравоохранения, научные исследования, учреждения здравоохранения, лечебные комплексы, сеть.

DOI: 10.29295/2311-7257-2019-95-1-18-24
УДК 72.01:719

Заворіна А.А.

*Харківський національний університет будівництва та архітектури
(вул. Сумська, 40, Харків, 61002, Україна; e-mail: birbidonka@gmail.com;
orcid.org/0000-0002-1623-5774)*

ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НА ПРИКЛАДІ ЗЕМСЬКИХ ШКІЛ ВОВЧАНСЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

У статті висвітлено основні проблеми ідентифікації архітектурної культурної спадщини. Проведено аналіз публікацій, що розглядають окремі цієї проблеми. Запропоновано використовувати процес історико-культурної ідентифікації, як спосіб виявлення, фіксації та класифікації архітектурних об'єктів культурної спадщини. Важливим етапом є упорядкування інформації та створення єдиної інформаційної бази. У статті наведений приклад історико-культурної ідентифікації нещодавно виявлених будівель окремої типологічної групи пам'яток шкіл Полтавщини та порівняння із схожою групою об'єктів Харківщини, що співпадає за функцією та періодом будівництва.

Ключові слова: архітектурний об'єкт культурної спадщини, ідентифікація, історико-культурні дослідження, земські школи, нормативно-правова база.

Вступ. У світовій історії регулярно зустрічаються приклади циклічно зростаючого інтересу суспільства до його історії, до національної та культурної спадщини. В умовах переосмислення надбань української культури, визначення пріоритетів та нових шляхів розвитку у XXI ст., особливо важливими є пам'яткоохоронні дослідження та їх практичне застосування. Значний та неповторний шар української спад-

щини складають пам'ятки архітектури, археології, історії та культури, що є невід'ємною частиною духовного надбання народу. Такі об'єкти виконують важливу роль соціокультурних орієнтирів, надають теперішнім та майбутнім поколінням можливість відстежувати та вивчати етапи розвитку та тенденції у суспільстві, а також аналізувати позитивну та негативну динаміку відношення в різноманітних сферах життя та діяльності соціуму.